

ENCICLOPÈDIA CATALANA ON-LINE (www.encyclopedia.cat)

L'entrada a "l'Enciclopèdia" és **descoratjadora**, una pantalla impenetrable, **exigent**:

¿com es diu el què Vostè està buscant?

¿I si, precisament, **no sé com es diu** el que cerco? ¿i si només tinc un coneixement intuïtiu, aproximat del que vull conèixer explícitament, més amplament? És clar que si entro a una enciclopèdia, habitualment no és per a comprovar que ja ho sé, sinó per a que **m'ajudi**, per a que **m'acompanyi** en el meu procés d'aprenentatge.

Com habitualment (veure **FAQ "Algunes preguntes per a pensar"**):

Si ja se sap que en el cervell no hi ha estructures alfabètiques, ¿perquè seguim ordenant els conceptes **només alfabèticament?**"

¿Es poden ordenar els conceptes segons l'**edat** a la que poden ser adquirits pels nens? ¿Es poden "ordenar" els coneixements?

Si els ordinadors gestionen estructures virtuals com també ho són les del coneixement, si ja se sap que en el cervell **no hi ha** estructures en forma de pàgines ni de línies ¿perquè amb els ordinadors actuals **seguim** utilitzant pàgines –com les pàgines Web– que és un recurs material **ancestral** de representació, de fa milers d'anys (els papirs)?

Contrasta aquesta realitat amb el que deia la premsa anunciant la seva inauguració:

"està estructurada con un sistema de navegación en forma de árbol que no tiene ninguna de las otras enciclopedias que están en la red"

Més aviat, el intercomunicador (la molt incorrectament anomenada "intefaz") és **poc transparent**. En cinc minuts de provar-ho encara **no he estat capaç** de saber com entrar a "Barcelona". Sempre s'ha de pressuposar que l'usuari és "subnormal" i que farà tot el contrari del que considera "lògic" el constructor del producte.

Hi ha errors òbviament esmenables, però que constaten la precipitació de la posta en marxa. Si tot seguit d'escriure el que cerquem, per exemple "resi",

i es fa "INTRO" en lloc de prémer alguns dels botons de sota, "Enciclopèdia" o "Diccionari", es "penja":

Similars errors apareixen massa reiteradament, com pot constatar el lector a dia d'avui (2008-02-20).

Tal com també succeeix en altres enciclopèdies (veure per exemple "Encarta" de Microsoft), simplement s'han **superposat** els diversos productes ja disponibles en paper. Superposat vol dir, un aquí l'altra allà sense **cap integració/ relacionabilitat**. Això es veu d'immediat al cercar el mateix, "resiliència", a "l'Enciclopèdia" i a al "Diccionari": surten coses **diferents**.

Seria lògic trobar aquí mateix la traducció al castellà i a l'anglès (o millor, la traducció **de cada interpretació/ accepció** que pugui tenir la paraula), però no. Cal anar al diccionari corresponent, que és un

altre producte independent, superposat. Això tampoc garanteix els errors, que no hagin paraules d'un lloc sense traducció en un altra (perquè són productes independents).

Davant l'èxit –relatiu– de Wikipedia, s'ha pretès fer quelcom similar però evitant el seu major punt feble, la **manipulabilitat**. Per això s'anuncia en aquesta enciclopèdia la possibilitat de:

“nuevos artículos que, **bajo supervisión editorial**, serán valorados para incluirlos”

És a dir, s'intenta esmenar la manipulabilitat tornant a la **censura clàssica**, la de **censors**. En conseqüència segueixen emprant-se **criteris subjectius**, sigui només la persona que fa l'aportació (Wikipedia), o l'afegit d'un “censor” (l'Enciclopèdia). **No existeixen criteris objectius/ intrínsecs**, ni **menys encara automatitzables**:

- per a decidir l'interès/ **prioritat** de la informació (pot ser que abans d'una determinada informació, caldrien altres prèvies)
- per a **estructurar** la mateixa informació que s'incorpora, començant perquè la forma/ estil literària és diferent en cada persona i s'haurà d'anar “homogeneïtzant” en cada cas.

Tot i que, com ja s'ha comentat:

“está estructurada con un sistema de navegación en forma de árbol que no tiene ninguna de las otras enciclopedias que están en la red”

la “tecnologia”, emprada és encara **inferior** a la d'altres enciclopèdies ja disponibles des de fa molts anys (“**Encarta**”, “**Micronet**”, ...), a les que remeto el lector com a complement a les anteriors valoracions.

Cal dir, però, que això és independent dels continguts, gens menyspreables en el aquest cas de l'Enciclopèdia catalana, més encara pel que fa a la cultura catalana, de la que és un **referent inqüestionable**.

ANÈCDOTA

Fa gairebé uns quinze anys, al tenir detallat el model del coneixement –a l'hora que parcialment simulat a l'ordinador– vaig contactar formalment amb Enciclopèdia catalana, atès que era –i és– un referent cultural inqüestionable*.

* Jo mateix, molts anys abans, en la meua època universitària, havia fet algun dels articles de l'Enciclopèdia (imagino que no massa bé, només perquè estaven ben pagats).

Vam fer dos o tres reunions amb dos responsables i una coneguda assessora lingüística de l'àmbit universitari.

La meua proposta era avançar-se a altres enciclopèdies i informatitzar-se, però a més a més, a suport de les metodologies del sistema conceptual. La seva conclusió va ser que els estava fent alguna trampa amb el meu ordinador, abusant que ells no sabien informàtica, perquè el que jo proposava era “impossible” segons la lògica filosòfica. Posteriorment vaig intentar parlar amb el seu president/ director a través de sa germana, però no va voler parlar-hi.

Carles UDINA i COBO 2008-02-20 www.sistemaconceptual.org